

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U000463

Державний реєстраційний номер: 0124U001277

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Створення вихідного матеріалу нуту звичайного (F2) в умовах зрошення Південного Степу України

Початок етапу: 01.2024

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 44844104

Місцезнаходження: вул. Маяцька дорога, 24, смт. Хлібодарське, Біляївський р-н., Одеська обл., 67667, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380509791239

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 485.000
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Створення вихідного матеріалу нуту звичайного (F2) в умовах зрошення Південного Степу України

Назва роботи англійською:

Creation of initial material of common chickpea (F2) under irrigation conditions of the Southern Steppe of Ukraine

Реферат українською:

У звіті наведено результати дворічного вивчення зразків і гібридних комбінацій розсадника другого покоління (F2) за основними елементами продуктивності, стійкістю до хвороб, урожайністю. У колекційному та гібридному розсадниках нуту проведено оцінку селекційного матеріалу з метою виділення зразків і ліній з цінними господарськими ознаками. Встановлено генотипи, перспективні за стійкістю до хвороб, архітектонікою рослин і технологічністю: UD0500101 Краснокутський 123, UD0500417 Смачний, UD0500102 Луганець та UD0500444 Дніпровський високорослий. У гібридному розсаднику F₀ за комплексом господарсько-цінних ознак виділені комбінації 15/4(23) Смачний/Краснокутський 123, 25/3(23) Пам'ять/Добробут і 28/5(23) Фагот/Пам'ять, які характеризувалися оптимальною висотою прикріплення нижнього бобу, підвищеною кількістю бобів на рослину та високою продуктивністю. За умов зрошення ці лінії поєднували скоростиглість, стійкість до хвороб і вилягання та сформували найбільшу масу насіння на рослину (21,1–22,4 г).

Реферат англійською:

The report presents the results of a two-year study of samples and hybrid combinations of the second generation nursery (F₂) for the main elements of productivity, disease resistance, and yield. In the collection and hybrid chickpea nurseries, an assessment of breeding material was carried out in order to select samples and lines with valuable economic traits. The genotypes that are promising in terms of disease resistance, plant architecture, and manufacturability were identified: UD0500101 Krasnokutsky 123, UD0500417 Smachny, UD0500102 Luhanets and UD0500444 Dneprovskiy vysokoroslyi. In the F₀ hybrid nursery, the following combinations were selected based on the complex of economically valuable traits: 15/4(23) Smachny/Krasnokutsky 123, 25/3(23) Pamyat/Dobrobut and 28/5(23) Fagot/Pamyat, which were characterized by the optimal height of the lower bean attachment, an increased number of beans per plant and high productivity. Under irrigation conditions, these lines combined early maturity, resistance to diseases and lodging and formed the largest seed mass per plant (21.1–22.4 g).

Індекс УДК: 633/635:631.52, 633:631.527

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Вожегова Раїса Анатоліївна

Науковий ступінь: д. с.-г. н.

Вчене звання: професор, акад.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Селекційні лінії нуту за скоростиглістю, продуктивністю та стійкістю до хвороб і вилягання за умов зрошення.

Назва НТП англійською: Chickpea breeding lines for precocity, productivity, and resistance to diseases and lodging under irrigated conditions.

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Інше (Селекційні лінії рослин нуту)

Галузь застосування: Сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Виділені зразки та селекційні лінії нуту поєднують скоростиглість, високу продуктивність, стійкість до хвороб і вилягання, а також технологічно важливі морфологічні ознаки (стояча форма рослин, високе прикріплення нижнього бобу), що забезпечує надійне вирощування культури в зоні Південного Степу України, зокрема на зрошуваних землях.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва, Економія енергоресурсів, Підвищення продуктивності праці

Вплив НТП на довкілля: Розробка не має впливу на довкілля

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Споживачі продукції: Сільськогосподарські підприємства, наукові установи, заклади вищої освіти аграрного профілю

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Вожегова Р.А., Боровик В.О., Грабовський М.Б., Марченко Т.Ю., Грабовська Т.О. Роль нішевих культур у агропромисловому комплексі України. Аграрні інновації. № 13 (2022). С. 181-189. DOI

<https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2022.13.27>.

2. Волкова Н.Е., Сліщук Г.І., Марченко Т.Ю., Вожегова Р.А. Мікросателітний аналіз генотипів нуту звичайного (*Cicer arietinum* L.). Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. 2025. Т. 22, № 2. С 112-117.
<https://doi.org/10.21498/2518-1017.21.2.2025.333450>
3. Сліщук Г.І., Волкова Н.Е. Диференційна експресія генів протеїнів теплового шоку у нуту (*Cicer arietinum* L.) при відповіді на посуху. Фактори експериментальної еволюції організмів. 2025. Т. 36. С. 142-147.
<https://doi.org/10.7124/FEEO.v36.1727>
4. Волкова Н.Е., Сліщук Г.І., Марченко Т.Ю., Вожегова Р.А. Ідентифікація та реєстрація генотипів нуту за молекулярними маркерами. Методичні рекомендації. Видавництво «Олді Плюс». 2025. 28 с. ISBN 978-617-8559-22-9.
5. Олександра Мальцева, Раїса Вожегова, Віра Боровик. Перспектива нішевої культури. Збірник матеріалів VI міжнародної науково-практичної конференції молодих учених “Роль меліорації та водного господарства у забезпеченні сталого розвитку сільського господарства”, м. Київ, 10 жовтня 2024 року 29-30. DOI:
<https://doi.org/10.31073/mivg202403>
6. Мальцева О.П., Боровик В. Екологізація землеробства шляхом впровадження нішевих культур. Розвиток аграрної галузі та впровадження наукових розробок у виробництво : матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 17-18 жовтня 2024 р.) / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. – Миколаїв: МНАУ, 2024. С. 92-94.
7. Волкова Н.Е., Сліщук Г.І., Марченко Т.Ю., Сергеев Л.А., Вожегова Р.А. Мікросателітний аналіз генотипів нуту звичайного (*Cicer arietinum* L.). I Міжнародна науково-практична конференція “Молекулярна генетика, селекція та біотехнологія агрокультур: досягнення та виклики”. 12.12.2024 р., Одеса, Україна. С. 31-32.
8. Волкова Н.Е., Сліщук Г.І., Захарова О.О., Марченко Т.Ю., Січкарь В.І., Вожегова Р.А. Аналіз генотипів нуту звичайного (*Cicer arietinum* L.) за мікросателітними локусами QTL-hotspot-регіону, пов’язаного з толерантністю до посухи. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. 2023. Т. 19, № 4. С. 225-230. doi: 10.21498/2518-1017.19.4.2023.291223
9. Волкова Н.Е., Вожегова Р.А., Марченко Т.Ю. Маркерна селекція нуту звичайного для підвищення толерантності до посухи. II Міжнародна науково-практична конференція «Селекція агрокультур в умовах змін клімату: напрями та пріоритети». 24.03.2023 р. Одеса, Україна. С. 218-219.
10. Марченко Т.Ю., Кривенко А.І., Зорунько В.І., Соломонов Р.В., Пілярська О.О., Когут І.М., Сергеев Л.А., Левчун С.А. Фотосинтетичний потенціал сортів нуту залежно від елементів агротехнології за кліматичних змін. Аграрні інновації. 2024. № 27. С.61-68. <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2024.27.9>.
11. Жигайло Д. С., Марченко Т. Ю. Формування врожаю насіння нуту залежно від елементів технології. «Вклад наукових інвестицій у розвиток агропромислового комплексу в умовах обмеженого ресурсного забезпечення» : матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених і спеціалістів (Дніпро, 04 квітня 2025 р.). Дніпро: ДУ Інститут зернових культур. 2025. С.113-116.
12. Жигайло Д. С., Марченко Т. Ю. Вплив елементів технології на формування врожаю нуту культурного. Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра: матеріали VII Всеукраїнської науковопрактичної конференції, Київ, 16-17 квітня 2025 р. / НААН, ННСТБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки, Ін-т с.-г. Степу НААН. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2025. С.233-234.

Х. Заключение відомості

Керівник юридичної особи

Вожегова Раїса Анатоліївна

д. с.-г. н., 06.01.05

Перелік осіб-виконавців

Антонік Ірина Іполитівна

Боровик Віра Олександрівна

(д. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.01)

Марченко Тетяна Юріївна

(д. с.-г. н., професор, 06.01.05)

Шукайло Світлана Петрівна

(к.с.-г.н., 06.01.09)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шабля Олександр Сергійович

Телефон

+380970721985

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна